

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітня програма	17848 Публічне адміністрування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	17848
Назва ОП	Публічне адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Матвейчук Людмила Олександрівна, Мальонкіна Інна Сергіївна, Рябцев Геннадій Леонідович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.11.2023 р. – 03.11.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Vidomosti-281M.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Programa-281M.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ЗВО, програма якого акредитується, був першим у системі МОН Слобожанщини, що, попри жорстку конкуренцію і протидію, розпочав готувати майбутніх державних службовців. Навіть тепер, коли в Харкові наявні два більш потужних заклади, що готують фахівців за тією ж спеціальністю, за ОП вдається формувати повнокомплектні групи. ЗВО свідомо підтримує ОП, зазначаючи, що її вдосконалення відповідає стратегії розвитку закладу й регіону. Це підтверджується, зокрема тим, що на ОП викладає один з очільників ОВА, а її НПП регулярно допомагають ОТГ розробляти й реалізовувати документи програмного й прогнозного спрямування. Особливо рисую, що вирізняє ОП із-поміж інших, є намагання її розробників були лідерами. Воно проявляється в активній підтримці ОП представниками восьми українських шкіл публічного управління, висловленій під час відкритої зустрічі, участі її гаранта в розробленні стандарту вищої освіти і вимог до ЄДКІ, публікаціях викладачів за ОП в індексованих фахових виданнях і перемогах її здобувачів на всеукраїнських конкурсах за спеціальністю. На відміну від деяких інших ОП, що швидко мігрують у бік спеціальності 052 «Політологія» (підмінюючи розрахунки результативності та ефективності для випускників досконало виписаними гаслами й закликами), ЕГ відзначає реальну міждисциплінарність ОП, що є характерною ознакою спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Хоча викладання за ОП, враховуючи традиції ЗВО, балансує на межі з предметною областю 073 «Менеджмент», ЕГ вважає це більше перевагою, аніж недоліком, з огляду на нестачу таких фахівців в органах влади, насамперед місцевих. Звісно, ОП не позбавлена недоліків, що зумовило пропозицію ЕГ щодо встановлення для неї рівня відповідності «Б». Виявлені (передусім за критерієм 2) недоліки стосуються, насамперед, недостатньої збалансованості освітніх компонент ОП, у тому числі внаслідок нестачі серед її викладачів «чистих» фахівців спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». При цьому виявлені недоліки ЕГ вважає несуттєвими і такими, що їх можна усунути під час планового оновлення ОП, оскільки вона має всі ресурси для подальшого вдосконалення відповідно до встановлених ЗВО стратегічних цілей. Водночас, ЕГ підкреслює, що вимоги критеріїв 1, 3, 7, 8, 9 за ОП виконані в повному обсязі, й констатує, що НА, запровадивши наявність взірцевих практик, як обов'язкову умову відповідності ОП рівню «А», досі не роз'яснило, за якими ознаками їх можна виокремити. Попри це, ЕГ усе ж ризикне назвати взірцевою можливістю отримання здобувачами за ОП двох дипломів за литовсько-українською програмою і відзначити чіткий розподіл завдань, функцій і відповідальності між структурними підрозділами ЗВО, задіяними у системі внутрішнього забезпечення якості, а також щорічне оновлення всіх ОП з урахуванням потреб здобувачів і роботодавців, як результат функціонування цієї системи, а не вияв ініціативи розробників.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ вважає взірцевою практикою можливість отримання здобувачами за ОП ступеня магістра публічного адміністрування за спеціалізацією Public Governance in the context of European Integration у рамках литовсько-української програми двох дипломів (підкритерій 4.5). ЕГ вважає сильними сторонами ОП: - ширший, аніж визначено стандартом, зміст РН у частині формування здатностей до вирішення проблем соціально-економічного розвитку територіальних громад і реалізації в них принципів локальної демократії (підкритерій 1.2); - автоматизацію процедур формування індивідуальних освітніх траєкторій, планування освітнього процесу, більшу об'єктивність екзаменаторів завдяки випадковому добору завдань білетів, унеможливлення фальсифікації результатів контрольних заходів, щорічне визначення рівня інтерактивності електронних курсів ОК та їхню внутрішню сертифікацію, забезпечені засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем (підкритерії 2.4, 5.3, 6.6, 7.1); - наявність у відкритому доступі силабусів усіх ОК, що дозволяє потенційним вступникам зробити обґрунтований вибір та інформує стейкхолдерів про зміст підготовки здобувачів (підкритерії 4.2 і 9.3); - наявність на вебсайті ЗВО окремої сторінки, на якій узагальнено внутрішні нормативні документи, роз'яснення, посилання на безоплатні онлайн-сервіси й навчальні ресурси з питань академічної доброчесності (підкритерій 5.4); - наявність у трьох викладачів ОП досвіду роботи на посадах державної служби або розроблення документів програмного і прогнозного спрямування на різних рівнях (підкритерій 6.4); - реальний, а не лише декларований безбар'єрний доступ до всієї інфраструктури ЗВО (підкритерій 7.5); - аналізування результатів попередніх акредитаційних експертів із наданням рекомендацій розробникам ОП під час тренінгів і на сторінці в соціальній мережі (підкритерій 8.6); - наявність чіткого розподілу завдань, функцій і відповідальності між структурними підрозділами ЗВО, задіяними у системі внутрішнього забезпечення якості; щорічне оновлення всіх ОП з урахуванням потреб здобувачів і роботодавців, як результат функціонування цієї системи (підкритерій 8.7); - надання всім стейкхолдерам можливості не лише подати свої зауваження й пропозиції до проекту ОП, але й отримати зворотний зв'язок від її розробників у вигляді узагальнених результатів громадського обговорення (підкритерій 9.2); - проста архітектура вебсайту ЗВО, що дозволяє швидко знайти потрібну інформацію декількома способами (підкритерій 9.3).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Розгорнуті формулювання недоліків (Н) і рекомендацій (Р); слабкі сторони, які ЕГ не вважає недоліками, відповідні ним рекомендації, інші висновки, на які ЕГ хоче звернути увагу, наведено в розділах «Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення» для кожного з критеріїв. ЕГ не виявила в ОП суттєвих і фундаментальних недоліків і вважає несуттєвими такі (перші дві цифри – підкритерій; якщо не зазначено інше, термін виконання –

чергове планове оновлення ОП): Н.2.1.1. Недостатній рівень мовної підготовки здобувачів, що не дозволяє опанувати фахові ОК, що викладають англійською. Р.2.1.1. РГ передбачити досягнення РНО9 перед початком викладання ОК2 і ОК9. Н.2.2.1. Не продемонстровано взаємозв'язок між компонентами ОП. Р.2.2.1. РГ: 1) відобразити справжній взаємозв'язок ОК на структурно-логічній схемі ОП; 2) навести пре-, ко- і постреквізити (з конкретизацією за ЗК, СК і РН) у РП усіх ОК, долучивши посилання на ВК, які дозволяють поглибити ЗК і СК, здобуті під час навчання за кожною з ОК. Н.2.2.2. Відсутність в ОК тем, вивчення яких дозволяє досягти РНО1-03 і РНО5 у повному обсязі. Р.2.2.2. РГ та НПП структурувати ОП у спосіб, що дозволяє гарантовано досягти РНО1-03 і РНО5. Н.2.2.3. Наявність однакових тем для вивчення: на ОК2 (теми 1 і 6) та ОК3 (теми 4 і 3); на ОК5 (тема 4) та ОК6 (тема 6). Р.2.2.3. Викладачам ОК2, 3, 5, 6 прибрати наявне в РП дублювання тем для вивчення. Н.2.2.4. Поєднання в ОК декількох об'єктів предметної області спеціальності. Р.2.2.4. РГ та НПП структурувати її в спосіб, що виключає поєднання в ОК3 і 6 одразу декількох об'єктів предметної області спеціальності. Н.2.2.5. Підміна об'єктів вивчення в ОК5 (тема 2), ОК6 (тема 4). Р.2.2.5. Викладачам ОК5 і 6 забезпечити відповідність між назвами тем та їхнім наповненням. Н.4.4.1. Відсутність у РП посилань на сучасні праці представників провідних закордонних шкіл публічного управління та адміністрування. Р.4.4.1. Викладачам ОК додати в РП праці представників провідних закордонних шкіл. Н.4.4.2. Наведення посилань у РП загальними переліками. Р.4.4.2. Викладачам ОК конкретизувати, які саме статті й розділи джерел варто вивчати в кожній із тем ОК. Н.5.1.1. Розбіжності в інформації, наведеній у РП, силабусах і технологічних картках. Р.5.1.1. Викладачам ОК: 1) узгодити інформацію про контрольні заходи і критерії оцінювання в РП, силабусах і ТК; 2) навести в РП назви, зміст, призначити бали кожному елементові поточного контролю. Н.5.2.1. Наявність в ОП кваліфікаційного іспиту (ОК11), який не відповідає вимогам стандарту вищої освіти і внутрішнім вимогам ЗВО. Р.5.2.1. Замінити ОК11 на складання ЄДКІ. Н.6.1.1. Неповна відповідність кваліфікації викладачів ОК1, 5, 6, 8 вимогам п. 37 Ліцензійних умов. Р.6.1.1. РГ забезпечити повну відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації НПП освітнім компонентам. Н.6.4.1. Епізодичне залучення практиків до проведення занять. Р.6.4.1. РГ запланувати регулярне залучення до аудиторних занять експертів галузі, зокрема іноземних.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОП є «сучасна підготовка фахівців органів публічної влади, неурядових організацій, публічних недержавних суб'єктів господарювання, представництв міжнародних фондів, здатних мати бачення соціально-економічного розвитку країни, розробляти та реалізовувати стратегії розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях, виробляти політику та сприяти ефективному поширенню інструментів локальної демократії для розвитку країни та її територій» [<http://surl.li/myfrd>, с. 3]. У такому формулюванні мета відповідає використовуваним формам навчання й викладання, ресурсам, спрямованим на їхнє досягнення, місії ЗВО, що полягає у «формуванні патріотичної, усебічно розвинутої, творчої особистості, здатної до самовизначення і самореалізації, компетентного професіонала для наукової, інноваційної та практичної роботи в суспільно-економічній сфері» і стратегічній цілі 7 ЗВО «Формування патріотичної, усебічно розвинутої, компетентної особистості, здатної до самореалізації та саморозвитку» [<http://surl.li/bfycz>]. Формулювання мети враховує особливості ОП щодо розроблення й реалізації проектів і стратегій розвитку, зокрема на регіональному й місцевому рівнях, а також використання інструментів локальної демократії в громадах (відображені в СК11-13 і РН13-15), проте є незмінним із 2021 р. [<http://surl.li/mynat>]. За підсумками зустрічей із керівництвом ЗВО, НПП, здобувачами, керівниками структурних підрозділів установлено, що вони розуміють поставлені цілі та місце ОП в їхньому досягненні. Рекомендовано врахувати у формулюванні мети зміни, що відбулися в Україні в 2021-2023 рр.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Із 2020 року оновлення ОП відбувається щорічно. До формулювання цілей ОП і визначення РН залучені всі учасники освітнього процесу, роботодавці й представники академічної спільноти. Це підтверджено рецензіями-відгуками [<http://surl.li/myfrd>, с. 19-24] і регулярними зустрічами зі стейкхолдерами, узагальнені результати яких наведено на сторінці громадських обговорень ОП [<http://surl.li/aetab>] і надано ЗВО на запит ЄГ [<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>]. До складу робочої групи з розроблення ОП уведено представників здобувачів і роботодавців. Під час фокус-груп вони підтвердили свою участь у систематичному

вдосконаленні структури і змісту ОП. Зміни до ОП вносять після змінення нормативних документів, за результатами опитувань здобувачів, роботодавців і випускників [<http://surl.li/aetab>], а також неформального спілкування академічної спільноти зі стейкголдерами [<http://surl.li/mbrea>]. Пропозиції заінтересованих сторін [<http://surl.li/aetab>] ураховано, зокрема, в частині уточнення переліку СК і РН (додано СК11-13 і РН13-15), перегляду структурно-логічної схеми ОП [<http://surl.li/myfrd>, с. 9], удосконалення знання англійської мови професійного спрямування (ОК2, ОК9), кращого формування здатності приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції (ОК5, ОК7) [<http://surl.li/lfovfn>]. Під час фокус-груп із заінтересованими сторонами встановлено, що вони знають про процедуру внесення пропозицій з удосконалення ОП. Про використання ними цієї можливості свідчить регулярне подання пропозицій до проєктів ОП [<http://surl.li/aetab>].

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі і РН за ОП відповідають сучасним тенденціям розвитку ринку праці, галузевому й регіональному контексту, про що свідчить регулярне уточнення змісту ОП за результатами зустрічей із заінтересованими сторонами [<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>]. Практичну спрямованість ОП, зокрема на вирішення проблем регіону, відзначали під час фокус-зустрічей як здобувачі, так і випускники. Галузевий контекст посилено запровадженням ОК2 (викладання – англійською мовою) та ОК7 (демократична децентралізація: європейський досвід). Регіональний контекст ураховується вибором місць практики (Мерф'янська міськрада, ГО «Розвиток громад Харківщини», ГО «Євро регіон Слобожанщина»), тематики курсових і кваліфікаційних робіт, спрямованих на вирішення проблем регіонального й місцевого розвитку [<http://surl.li/myljq>], та орієнтуванням виконуваних випусковою кафедрою НДР на задоволення потреб місцевих рад і громад (зокрема, Красноградської й Наталинської). Конкурентність ОП забезпечена через наявність прямих зв'язків з ОМС та ОТГ (що підтверджено місцями практики, тематикою НДР випускової кафедри і кваліфікаційних робіт здобувачів). У ВСО (с. 5) зазначено, що розробники ОП урахували досвід щонайменше восьми українських і чотирьох іноземних ЗВО, проте не розкрито, в який спосіб це зроблено і що саме було змінено (якщо це дійсно мало місце).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП у цілому дозволяє досягти цілей, визначених стандартом вищої освіти [<http://surl.li/kupwb>]. РН за програмою відповідають вимогам НРК 7. Особливостями ОП є розширення переліку РН розробленням і впровадженням дієвих проєктів у публічному секторі з використанням різних форм і моделей взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства (РН13); розробленням й реалізацією заходів з адаптування кращих європейських практик локальної демократії в громадах (РН14); планування і реалізації досліджень із вирішення актуальних проблем соціально-економічного розвитку держави та територіальних громад Харківського регіону (РН15). Ці РН достатньо мірою забезпечено опануванням ОК4 та ОК7. РН досягають шляхом студентоцентрованого, індивідуалізованого навчання з використанням ЄКТС [<http://surl.li/aesal>]; із дотриманням спеціально розробленої політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти [<http://surl.li/berpsx>], застосуванням персональних навчальних систем [<http://surl.li/brnlw>]. При цьому можливості наявних апаратно-програмних комплексів є достатніми для організації навчання, у тому числі дистанційного [<http://surl.li/bgrpqj>].

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною за підкритерієм 1.2 є ширший, аніж визначено стандартом вищої освіти, зміст РН у частині формування здатностей до вирішення актуальних проблем соціально-економічного розвитку територіальних громад і реалізації в них принципів локальної демократії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недоліки відсутні за всіма підкритеріями критерію 1. Слабка сторона 1.1.1. Незмінне з 2021 р. формулювання мети ОП, яке не враховує зміни, що відбулися в українському суспільстві в 2021-2023 рр. Рекомендація 1.1.1: Робочій групі під час наступного оновлення ОП урахувати в формулюванні її мети зміни, що відбулися в українському суспільстві в 2021-2023 рр. Слабка сторона 1.3.1: Не розкрито, які саме практики інших ЗВО враховані під час розроблення ОП. Рекомендація 1.3.1: Робочій групі під час наступного оновлення ОП: 1) розкрити сутність запозичених в інших ЗВО

кращих практик; 2) залучити до переліку стейкхолдерів представників провідних шкіл державного управління, зокрема закордонних.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Одержані факти і докази свідчать, що вимоги всіх підкритеріїв критерію 1 виконано повністю, але інноваційні / взірцеві практики при цьому відсутні. ЕГ не вважає недоліками слабкі сторони ОП, виявлені нею: - за підкритерієм 1.1 (формулювання мети ОП не враховує зміни, що відбулися в українському суспільстві в 2021-2023 рр.), оскільки мета відповідає місії та стратегії ЗВО; - за підкритерієм 1.3 (не розкрито сутність запозичених в інших ЗВО кращих практик), оскільки зміст ОП регулярно оновлюють, урахувавши тенденції розвитку спеціальності, ринку праці й галузевий контекст. ЕГ змушена констатувати, що Національне агентство, запровадивши наявність взірцевих практик, як обов'язкову умову відповідності ОП рівню «А», не надало роз'яснень щодо критеріїв, за якими можна виокремити такі практики. За таких умов ЕГ вважає недоцільним надавати рекомендації для покращання ОП до взірцевого рівня, оскільки вони відображатимуть особисту думку окремих членів ЕГ.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП відповідає вимогам ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо обсягу ОПП другого (магістерського) рівня вищої освіти. Загальний обсяг ОП становить 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяці. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти [<http://surl.li/kupwb>], становить 65 кредитів (72 %). На дисципліни за вибором здобувача відведено 25 кредитів (28 %), що відповідає нормативним вимогам і вимогам ЗВО. На цикли загальної та професійної підготовки відведено відповідно 19 і 61 кредитів (21 і 79 %), зокрема на практичну підготовку – 12 кредитів (13 %), підготовку курсової роботи – 1 кредит (1 %), підготовку кваліфікаційної роботи та її захист – 13 кредитів (14 %), кваліфікаційний іспит за спеціальністю – 2 кредити (2 %). Належно відображені вимоги НРК 7 щодо володіння іноземною мовою (8 кредитів ОК2 та ОК9, які з 2023-2024 р. н. викладають англійською), хоча під час фокус-груп зі здобувачами й випускниками вони не підтвердили рівень володіння мовою, достатній для опанування ОК2 та ОК9. Вибіркову частину ОП утворено п'ятьма ОК, обсягом по 5 кредитів кожна. Вибір двох ОК здобувачі здійснюють із 21 дисциплін «пулу університету» [<http://surl.li/mkmal>], ще трьох – із шести ОК за спеціальністю [<http://surl.li/lkkyu>], за встановленою процедурою [<http://surl.li/bgmvs>]. Атестацію здійснюють у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, як передбачено стандартом вищої освіти. Додатково, до організації проведення Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ), необхідність якого також встановлена стандартом, ЗВО запроваджено кваліфікаційний іспит за спеціальністю (ОК11).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП, що складається з 12 ОК і 5 ВК, є достатньо структурованою. НП сформований відповідно до опису ОП і структурно-логічної схеми [<http://surl.li/myfrd>, с. 9]. Утім, вона не демонструє належного взаємозв'язку ОК, що ускладнює виявлення пре-, ко- і постреквізитів, не згаданих у жодній з ОК (окремі пререквізити наведені лише в силабусах [<http://surl.li/myjqa>]). ОК3 ніяк не пов'язана з ОК4, яку чомусь визначено пререквізитом до ОК8, логічним кореквізитом якої має бути ОК1. За номерами ОК неможливо встановити послідовність навчання за семестрами. Так, у семестрі 1 вивчають ОК2, ОК3, ОК6 та ОК7, семестрі 2 – ОК1, ОК4, ОК5 та ОК8. Відсутні посилання на ВК, які дозволяють поглибити ЗК і СК, здобуті під час навчання за кожною з ОК. Обов'язкові ОК у сукупності мають забезпечити досягнення усіх РН, що демонструє відповідна матриця [<http://surl.li/myfrd>, с. 15-17]. Але спроба поєднати в ній дві матриці (відповідності компетентностей освітнім компонентам і забезпечення РН освітніми компонентами) ускладнило оцінювання змісту ОП. При цьому в ОК відсутні окремі теми, вивчення яких дозволило б опанувати: прикладні засади вироблення й аналізу політики (РН01); методику розроблення проєктів НПА, зокрема стратегічних, надання їм експертної оцінки (РН02); засади національної безпеки (РН03); технології електронного урядування (РН05). Недоліками ОП є вивчення однакових об'єктів у різних ОК та необґрунтоване поєднання в окремих ОК різних об'єктів вивчення. Так, наукові засади публічного адміністрування й конфлікти в ньому одночасно вивчають на ОК2 (теми 1 і 6) та ОК3 (теми 4 і 3); місцеве самоврядування – на ОК5 (тема 4) та ОК6

(тема 6). На ОК3 одночасно вивчають адміністрування, управління конфліктами та інструменти комунікацій; на ОК6 – конституційний устрій і публічну службу. Наявна підміна об'єктів вивчення. На ОК5 замість теми 2 «Державна регіональна політика» викладають економічну політику на регіональному рівні; на ОК6 замість теми 4 «Передумови та інноваційні інструменти належного врядування» – організацію органів влади, замість теми 5 «Належне врядування в контексті реалізації структурних реформ» – положення Закону «Про державну службу». Попри ці зауваги, 84 % опитаних здобувачів задоволені якістю ОП, за якою вони навчаються [<http://surl.li/mbcre>].

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОП не є міждисциплінарною. Хоча, виходячи з назви, предметна область ОП мала б бути обмежена сферою публічного адміністрування, вона дублює визначену стандартом [<http://surl.li/kupwb>] предметну область спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» в частині: об'єктів вивчення (принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування як сукупності інститутів державного управління, місцевого самоврядування, громадянського суспільства відповідно до покладених на них функцій і повноважень; відносини, явища, процеси, моделі та механізми, що характеризують прояви публічного управління та адміністрування на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях); цілей навчання (підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування); теоретичного змісту предметної області (наукові концепції (теорії) публічного управління та адміністрування, зокрема на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях управління). Цю відповідність забезпечено вивченням ОК1-3, ОК5-9. Відповідність змісту ОП методам, методикам і технологіям (наукового пізнання, управління та прийняття рішень, аналітичної обробки інформації, інституціонального, інструментального, функціонального, організаційно-технологічного та правового забезпечення, електронного урядування, системного аналізу, моделювання, прогнозування та проєктування); інструментам та обладнанню (інформаційно-аналітичні інструменти, системи підтримки прийняття та реалізації управлінських рішень, спеціалізоване програмне забезпечення) забезпечено обов'язковим опануванням методологією досліджень публічного управління та адміністрування (теми 3, 4 ОК2) і державного регулювання економіки (тема 1 ОК1), комунікаційними технологіями (ОК3, 4), європейськими моделями децентралізації публічного управління (теми 5-8 ОК7), а також технологіями управління змінами на територіальному рівні (ОК5). В ОП відсутні ОК, які не відповідають дескрипторам НРК 7, мають неочевидний зв'язок зі спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» чи не мають його зовсім. Визначені ОП компетентності й РН узгоджуються зі стандартом вищої освіти [<http://surl.li/kupwb>]. Програма [див. сторінку ВСО] й щоденники виробничої практики, надані ЗВО на запит ЕГ [<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>], місця їхнього проведення, тематика кваліфікаційних робіт [<http://surl.li/myljq>] відповідають предметній області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Відповідність ОП предметній області засвідчена здобувачами, НПП і роботодавцями під час проведених ЕК фокус-груп і за результатами опитувань [<http://surl.li/mbcre>, с. 1, 3].

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процедури формування індивідуальної освітньої траєкторії належним чином регламентовано [<http://surl.li/bgmvs>; <http://surl.li/brnlw>]. Обсяг ВК (25 кредити; 28 % від загального обсягу ОП) відповідає вимогам ч. п. 15 ч. 1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» (не менше 25 %) [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>]. Здобувачів належним чином інформують про зміст дисциплін перед вибором, про що свідчать їхні відповіді під час фокус-групи й результати опитувань [<http://surl.li/mbcre>, с. 3, розд. Д]. Дві ОК здобувачі можуть вибрати за встановленою процедурою [<http://surl.li/bgmvs>] із-поміж 21 дисципліни «пулу університету» [<http://surl.li/mkmal>], ще три – із шести ОК за спеціальністю [<http://surl.li/mkmal>]. Процедурі вибору автоматизовано засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем [<https://pns.hneu.edu.ua/>]. За свідченням НПП, реєстр ВК оновлюють щорічно, виходячи з інтересів здобувачів. Мінімальна кількість здобувачів, які можуть опанувати ВК з університетського і фахового пулу, визначена в 25 і 15 осіб [<http://surl.li/bgmvs>, п. 6.19 і 7.14]. Це мало б суттєво обмежити вибір, якби не твердження 86 % опитаних, що вони обрали дисципліни, що були корисними для них [<http://surl.li/mbcre>, с. 3, п. 25]. Гарант ОП, НПП допомагають здобувачам із визначенням освітніх траєкторій. Останні формуються також через широкий вибір тематики досліджень, участь здобувачів у наукових конференціях.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів належним чином регламентована [<http://surl.li/aesal>, п. 4.2.2.3, 4.2.5; <http://surl.li/fkduk>; <http://surl.li/brmjs>]. Ведеться громадське обговорення оновленого положення про організацію практики [<http://surl.li/mzmnll>]. За ОП застосовують різні види практичної підготовки – практичні заняття (за всіма ОК, у співвідношенні з лекційними заняттями 50/50 [ВСО, табл. 1]), підготовку проєктів (у рамках ОК4, НДР випускової кафедри, співпраці з ОМС та ОТГ), виробничу практику обсягом 12 кредитів, яку проводять в

організаціях публічного сектора, з якими укладені угоди [BCO, с. 7]. Здобувачі мають і реалізують право запропонувати місце практики самостійно, у тому числі закордоном [<http://surl.li/brmjjs>]. Виробнича практика за ОП є реальною, відповідність місць практики тематиці кваліфікаційних робіт забезпечено. Практична підготовка сприяє досягненню РНО2-РНО4, РНО6-РНО8, РН10-РН12, РН15 і відображає тенденції розвитку галузі, що підтверджено участю здобувачів у науково-комунікативних заходах [<http://surl.li/ftivw>; <http://surl.li/ftius>; <http://surl.li/ftits>] і Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» [<http://surl.li/mcare>; <http://surl.li/mcarn>]. Матеріали фокус-груп із роботодавцями й викладачами свідчать про залучення до вдосконалення ОП і реалізації освітнього процесу фахівців-практиків, хоча гостьові лекції та/чи заняття відбуваються лише декілька разів на семестр, що підтвердили здобувачі й випускники. Попри це, практичною підготовкою задоволені 71 % здобувачів [<http://surl.li/mbcrc>, с. 3, розділ Ж], роботодавці й випускники ОП – учасники фокус-груп.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами soft skills за ОП забезпечують п'ять обов'язкових ОК. Вивчення ОК3, ОК4, ОК9 розвиває комунікативні навички, у тому числі іноземною мовою; ОК1 – роботу в команді (в малих групах, «світового кафе»); ОК7 – креативність, ініціативність, лідерство. Формуванню соціальних навичок сприяють також спілкування з НПП, колегами, керівниками практики і кваліфікаційної роботи, регулярна участь у науково-комунікативних заходах [<http://surl.li/ftivw>; <http://surl.li/ftius>; <http://surl.li/ftits>], Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт [<http://surl.li/mcare>; <http://surl.li/mcarn>], діяльності Клубу дослідників публічного адміністрування та проектного менеджменту [<http://surl.li/mznnz>] і Соціально-політичних студій [<http://surl.li/mznon>]. Усі опитані здобувачі задоволені рівнем soft skills, сформованих у них під час навчання [<http://surl.li/mbcrc>, с. 2, п. 3].

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП та її окремих компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів і сприяє досягненню цілей і РН. Загальний бюджет навчального часу становить 2700 год., з яких на аудиторну роботу припадає 20 % (532 год.; 15 год. на тиждень). Розподіл навантаження відповідає вимогам ЗВО [<http://surl.li/ljraa>, с. 9, 10]. Кількість контрольних заходів у семестрах (максимальна, в семестрі 2 – 3 іспити, 3 заліки, 1 курсова робота) не перевищує рекомендованої. У семестрі 1 здобувачі вивчають шість дисциплін (чотири обов'язкові й дві вибіркові), семестрі 2 – шість (три обов'язкові й три вибіркові) і виконують курсову роботу, семестрі 3 – одну обов'язкову, проходять практику (360 год.), складають кваліфікаційний іспит (60 год.) і захищають кваліфікаційну роботу (390 год.). Навчальне навантаження й самостійна робота розподілені рівномірно як за семестрами, так і окремими ОК. На думку 71 % опитаних здобувачів, навантаження за ОП є оптимальним [<http://surl.li/mbcrc>, с. 3, п. 14].

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою не здійснюється, хоча належним чином регламентована [<http://surl.li/fkduq>].

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильною стороною за підкритерієм 2.4 є автоматизація процедур формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів, реалізована засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Суттєві недоліки відсутні за всіма підкритеріями критерію 2. Недолік 2.1.1. Викладання двох обов'язкових ОК англійською за недостатнього рівня мовної підготовки здобувачів. Рекомендація 2.1.1. Робочій групі під час оновлення ОП передбачити досягнення РНО9 перед початком викладання ОК2 і ОК9. Недолік 2.2.1. Недостатньо продемонстрований взаємозв'язок між освітніми компонентами ОП. Рекомендація 2.2.1. Робочій групі під час оновлення ОП: 1) відобразити об'єктивний взаємозв'язок ОК на структурно-логічній схемі ОП; 2) навести пре-, ко- і постреквізити (з конкретизацією за ЗК, СК і РН) у РП усіх ОК, долучивши посилання на ВК, які дозволяють поглибити ЗК і СК, здобуті під час навчання за кожною з ОК. Недолік 2.2.2. Відсутність в ОК тем, вивчення яких дозволяє досягти РНО1-03 і РНО5. Рекомендація 2.2.2. Робочій групі та НПП під час оновлення ОП структурувати її в спосіб, що дозволяє гарантовано досягти РНО1-03 і РНО5. Недолік 2.2.3. Наявність однакових тем для вивчення: на ОК2 (теми 1 і 6) та ОК3 (теми 4 і 3); на ОК5 (тема 4) та ОК6 (тема 6). Рекомендація 2.2.3. Викладачам ОК2-3, ОК5-6 до початку 2024-2025 р. н. прибрати наявне в РП дублювання тем для вивчення. Недолік 2.2.4. Поєднання в ОК декількох об'єктів предметної області спеціальності: публічне адміністрування, управління конфліктами та інструменти комунікацій (ОК3); конституційний устрій і публічна служба (ОК6). Рекомендація 2.2.4. Робочій групі та НПП під час оновлення ОП структурувати її в спосіб, що виключає поєднання в ОК3 та ОК6 одразу декількох об'єктів предметної області спеціальності. Недолік 2.2.5. Підміна об'єктів вивчення в ОК5 (тема 2), ОК6 (тема 4). Рекомендація 2.2.5. Викладачам ОК5-6 до початку 2024-2025 р. н. забезпечити відповідність між назвами тем та їхнім наповненням. ЕГ не вважає наведене нижче недоліками, проте звертає увагу розробників, що: - предметна область спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» перенесена в ОП у повному обсязі, що суперечить назві останньої; - поєднання в єдиній матриці ЗК, СК, РН та ОК ускладнює встановлення: 1) відповідності ЗК і СК освітнім компонентам; 2) забезпечення РН освітніми компонентами.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Одержані факти і докази свідчать, що вимоги підкритеріїв 2.3, 2.6, 2.8 виконано повністю, але інноваційні / взірцеві практики при цьому відсутні. За підкритерієм 2.4, вимоги якого виконано повністю, присутня інноваційна практика, яка полягає в повній автоматизації процедур формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів, реалізованій засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем. Дотримання вимог підкритеріїв 2.7 і 2.9 не оцінювалося. Вимоги підкритеріїв 2.1, 2.2 і 2.5 виконано з такими недоліками, які є несуттєвими і можуть бути виправлені впродовж року: - за підкритерієм 2.1 (викладання двох обов'язкових ОК англійською за недостатнього рівня мовної підготовки здобувачів), оскільки роботодавці не висловили претензій до здобувачів; - за підкритерієм 2.2 (відсутність пре-, ко- і постреквізитів у структурно-логічній схемі ОП і РК; наявність в окремих ОК однакових тем, підміна деяких об'єктів вивчення і необґрунтоване поєднання в одній ОК декількох об'єктів предметної області; відсутність в ОК тем, вивчення яких дозволяє гарантовано досягти РНО1-03 і РНО5), оскільки 83 % опитаних здобувачів задоволені якістю ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому та вступу на навчання за даною ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на вебсайті ЗВО на сторінці «Вступнику» [<https://pk.hneu.edu.ua/>]. У публічному доступі наявна вся актуальна інформація щодо ОП, переліку документів для вступу, правил прийому [<http://surl.li/kexzd>], вступних випробувань. Окремим розділом порядку прийому на навчання [<http://surl.li/mwvvoe>] регламентовані особливості вступу іноземців та осіб без громадянства, які присутні серед здобувачів ОП. Правила вступу регламентують також особливості вступу на навчання осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія, територія населених пунктів на лінії зіткнення та адміністративній межі або які переселилися з неї після 01 січня 2023 року, відповідно до останніх змін законодавства України. ЕГ під час фокус-груп з'ясувала, що здобувачі були ознайомлені з правилами, розуміли їх, отримали необхідні роз'яснення від представників приймальної комісії, контакти яких були доступні на сайті, й не мали проблем із прийомом на навчання.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому [<http://surl.li/kexzd>] передбачають проходження конкурсного відбору на основі ЄВІ 2023 року та ЄФВВ 2023 року. У передбачених порядком [<http://surl.li/mwvvoe>] випадках замість результатів ЄВІ (обох

компонентів) використовують результати співбесіди з іноземної мови, замість результатів ЄФВВ – результат фахового іспиту. Розроблені програма [<http://surl.li/mxxmt>], порядок організації та критерії оцінювання [<http://surl.li/mxxoc>] співбесіди з іноземної мови; програма [<http://surl.li/mxxqm>], структура та критерії оцінювання [<http://surl.li/mxxsc>] фахового іспиту; структура, критерії і порядок оцінювання мотиваційного листа [<http://surl.li/mxnwa>]. Проте, на сайті ЗВО відсутні програми предметних тестів, за одним із яких, на вибір вступника, доступна задача ЄФВВ [<http://surl.li/mwvov>, додаток 4].

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури визнання РН, отриманих в інших ЗВО і під час академічної мобільності, належним чином урегульовані [<http://surl.li/aesav>]. Процедура передбачає попереднє погодження індивідуального плану між студентом, університетом та закладом-партнером. Перезарахуванню підлягають дисципліни, обсяг і зміст яких збігається з обсягом і змістом ОП не менше, аніж на 60 %. На засіданні кафедри приймається рішення про зарахування періодів навчання, перезарахування дисциплін, кредитів і ліквідацію академічної різниці. Про процедури й можливості визнання результатів навчання здобувачі поінформовані. За результатами опитування, 86 % із них мали доступ до інформації про програми академічної мобільності [<http://surl.li/mbcre>, с. 3, п. 28]. На фокус-групі один із випускників ОП поділився досвідом перезарахування йому 5 кредитів ОК7 за результатами чотириденного семінару за програмою ERASMUS+.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті, належним чином регламентована [<http://surl.li/fsvnl>]. За результатами опитування, 71 % здобувачів ОП мали доступ до інформації про можливості неформальної освіти [<http://surl.li/mbcre>, с. 3, п. 29]. Процедура визнання передбачає: подання здобувачем заяви щодо визнання РН; ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі РН, які підлягають оцінюванню; оцінювання задекларованих РН; прийняття рішення предметною комісією про визнання й зарахування відповідних ОК (складових ОК) або відмову у визнанні. Під час фокус-груп НПП зазначили, що надають здобувачам можливість зарахувати РН, досягнені на курсах «Дія.Освіта», Coursera, тоді як здобувачі повідомили про конкретні випадки такого зарахування.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Хоча врахування в правилах прийому можливості навчання осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія, територія населених пунктів на лінії зіткнення та адміністративній межі або переселених із неї після 01 січня 2023 року (підкритерій 3.1), є нормою Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, ЕГ вважає за доцільне підкреслити її виконання ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недоліки відсутні за всіма підкритеріями критерію 3. Слабка сторона 3.2.1. Відсутність на сайті ЗВО програм предметних тестів. Рекомендація 3.2.1. ЗВО до початку вступної кампанії 2024 р. розмістити на офіційному вебсайті перелік і програми предметних тестів, за одним із яких, на вибір вступника, доступна задача ЄФВВ.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Одержані факти і докази свідчать, що вимоги всіх підкритеріїв критерію 3 виконано повністю, але інноваційні / взірцеві практики при цьому відсутні. Хоча врахування в правилах прийому можливості навчання осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія, територія населених пунктів на лінії зіткнення та адміністративній межі або переселених із неї після 01 січня 2023 року (підкритерій 3.1), є нормою Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, ЕГ вважає за доцільне підкреслити її дотримання з боку ЗВО. ЕГ не вважає недоліком слабку сторону ОП, виявлену нею за підкритерієм 3.2 (відсутність на сайті ЗВО програм предметних тестів), оскільки вступники не мали проблем із прийомом на навчання. ЕГ змушена констатувати, що Національне агентство, запровадивши наявність взірцевих практик, як обов'язкову умову відповідності ОП рівню «А», не надало роз'яснень щодо критеріїв, за якими можна виокремити такі практики. За таких умов ЕГ вважає недоцільним надавати рекомендації для покращання ОП до взірцевого рівня, оскільки вони відображатимуть особисту думку окремих членів ЕГ.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Вибір форм і методів навчання обґрунтовується його метою (сучасна підготовка фахівців), рівнем, якого необхідно досягти (магістр), можливістю поєднувати роботу з навчанням (наявність заочної форми і персональних навчальних систем для дистанційного навчання), потребами здобувачів в опануванні «науковими концепціями (теоріями) публічного адміністрування», навичками самостійної практико-орієнтованої роботи, «наукового пізнання, управління та прийняття рішень, аналітичної обробки інформації; інституціонального, інструментального, функціонального, організаційно-технологічного та правового забезпечення, електронного урядування, системного аналізу, моделювання, прогнозування й проектування». Ефективність досягається завдяки виконанню ситуаційних і прикладних завдань, роботі в малих групах, реалізації індивідуальних і спільних проєктів, науковим дослідженням з апробацією їхніх результатів на комунікаційних заходах, реальному застосуванню в освітньому процесі ресурсів Moodle, доповнених власними розробками ЗВО, ділових ігор, кейс-методів, методів «світове кафе», Сааті, «акваріум», онлайн-симуляторів бюджету, термінологічних кросвордів. За свідченням стейкхолдерів, ОП є практико-орієнтованою, доказами чого є залучення до викладання, читання гостьових лекцій, керівництва екзаменаційними комісіями чинних і колишніх державних службовців, а здобувачів – до участі в науково-комунікативних заходах і роботи над проєктами, зокрема міжнародними (Erasmus+, Jean Monnet Activities). Здобувачів розглядають як повноцінних учасників освітнього процесу, які мають власні інтереси й потреби, доказами чого є залучення одного з них до складу робочої групи з розроблення ОП та особисті свідчення учасників фокус-груп здобувачів і випускників про врахування їхніх потреб під час удосконалення ОП. Принцип академічної свободи для викладачів забезпечений вільним вибором методів викладання, зокрема на основі власних досліджень і кваліфікацій [<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>, відповідь ЗВО, п. 4], для здобувачів – можливостями реалізувати власні права на академічну мобільність [<http://surl.li/aesav>] і вибір ОК [<http://surl.li/bgmvs>], місць практики, у тому числі закордоном [<http://surl.li/brmjs>], і тем кваліфікаційних робіт; брати участь у вдосконаленні методів навчання через щопіврічні опитування (наприклад, [<http://surl.li/lzygp>]). Про наявність академічної свободи свідчить також відсутність звернень здобувачів ОП зі скаргами про її порушення.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація про ОП (а також про її попередні редакції) перебуває у відкритому доступі [<http://surl.li/ercap>]. Доступ до повної інформації щодо цілей, змісту, РН, порядку й критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (для ОК – у формі силабусів, РП і технологічних карток до них, для ВК – у формі силабусів) організовано засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем [<https://pns.hneu.edu.ua/>]. ЕГ пересвідчилася в наявності інформації щодо всіх ОК в особистих кабінетах здобувачів ОП, а також силабусів ОК – на сайті ЗВО [ОК – <http://surl.li/myeeg>; ВК – <http://surl.li/mkmal>; <http://surl.li/lkkyu>]. За свідченням учасників фокус-груп, на першому занятті викладачі додатково інформують здобувачів про мету, завдання, ЗК, СК, РН, форми і методи навчання, критерії оцінювання, види звітності, норми академічної доброчесності і графіки консультацій. Організовано щорічне опитування здобувачів, зокрема про їхню задоволеність процесом навчання, досягнення цілей і РН [<http://surl.li/aesax>].

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО надає можливість всім учасникам освітнього процесу поєднувати навчання й дослідження. Реалізуючи відповідні можливості, випускова кафедра за активної участі здобувачів організує й проводить науково-комунікативні заходи, у тому числі міжнародні [<http://surl.li/myfxq>; <http://surl.li/myfyg>; <http://surl.li/myfym>]. У відкритому доступі наявна докладна інформація про НДР, які виконує кафедра, реалізовані нею проєкти,

результати наукової роботи НПП і здобувачів за ОП [<http://surl.li/mzstj>]. Під час фокус-груп здобувачі та НПП підтвердили своє залучення до написання програмних і прогнозних документів для ОМС та ОТГ Харківської й Сумської областей, сприяння розвитку Мереф'янської, Тростянецької, Красноградської, Малоданилівської ТГ [<http://surl.li/mygax>]. Результати наукових розвідок НПП використовують в освітньому процесі, про що свідчать відповідні посилання в робочих програмах ОК [ВСО, табл. 1]. НПП задоволені наданою ЗВО можливістю вибору методів викладання на основі власних досліджень. ЗВО сприяє науковим публікаціям і стимулює їх, у тому числі матеріально. Публікації у виданнях ЗВО є безоплатними. На фокус-групі з керівниками структурних підрозділів підтверджено факт преміювання авторів за публікації в журналах, індексованих у наукометричних базах Scopus і WoS, до бази яких забезпечений безоплатний доступ. На фокус-групі зі здобувачами вони засвідчили участь у роботі двох наукових гуртків кафедри [<http://surl.li/mygbb>; <http://surl.li/mygbx>]. Як результат такої діяльності, їхні наукові роботи регулярно представлені на наукових конференціях [<http://surl.li/myfyp>; <http://surl.li/mygcw>; <http://surl.li/mygdd>] і конкурсах із публічного управління та адміністрування [<http://surl.li/mcare>].

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення ОП та її окремих компонент відбувається щорічно за результатами моніторингу, після завершення циклу ОП та в разі зміни законодавчої й нормативної бази [<http://surl.li/aesek>, п. 4.2.4], а також з ініціативи гаранта ОП, пропозицій членів робочої групи, інших стейкхолдерів із метою втілення кращих практик [<http://surl.li/aesek>, п. 4.3.1]. Порівняння різних редакцій ОП [<http://surl.li/ercap>] свідчить, що її зміст регулярно оновлюють на основі наукових досягнень НПП і сучасних практик публічного управління та адміністрування. Зокрема, в 2023 р. за результатами співпраці випускової кафедри з ОТГ оновлено тему 9 ОК8; за підсумками дослідження досвіду децентралізації в державах Балтії в ОК7 додано тему 7; ініційовано розроблення ділової гри «Світ громад». Під час фокус-груп НПП зазначили, що додатковими підставами для оновлення ОК вони вважають результати стажувань, підвищення кваліфікації, участі в комунікативних заходах, а також публікації, в яких висвітлені актуальні питання галузевого й регіонального розвитку. У переліках основної та/чи додаткової літератури РП усіх обов'язкових ОК наявні посилання на результати досліджень НПП випускової кафедри [ВСО, табл. 1]. У цих переліках переважають джерела 2018-2023 рр., але відсутні праці представників провідних закордонних шкіл публічного управління та адміністрування. При цьому посилання на літературу в РП наведені без прив'язки статей і розділів у джерелах до тем, які вивчаються. Посилання на іншомовні джерела відсутні, а в переліку додаткової літератури ОК2 (що викладається англійською), наявні лише два англійськомовні підручники (1993 і 2000 р. в.).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО реалізується через підписання угод про співпрацю, якими передбачено співробітництво в сферах освіти, науки та обміну, завдяки діяльності відділу міжнародних зв'язків [<http://depint.hneu.edu.ua/>], який надає всім учасникам освітнього процесу інформацію про міжнародні проекти [<http://surl.li/mztjk>], програми академічної мобільності [<http://surl.li/atabh>], програми стажувань [<http://surl.li/wblh>], лекції закордонних викладачів [<http://surl.li/narav>]. Традиційно широкими є і міжнародні зв'язки самої випускової кафедри, що тісно співпрацює з Mykolas Romeris University (Литва), Cracov University of Economics (Польща), St. Kliment Ohridski University (Македонія), University of Tlemcen (Алжир) [<http://surl.li/myhgb>]. У рамках цієї співпраці було, зокрема, розроблено спільну литовсько-українську програму підготовки магістрів із публічного адміністрування [<http://surl.li/myhbl>], що є вагомим конкурентним перевагою ОП. У ЗВО наявна практика залучення додаткових коштів в рамках реалізації грантових проектів, наприклад Democratic Decentralization as European Experience of Public Governance [<http://surl.li/ftisp>]. Викладачі ОП мають досвід отримання особистих грантів, оскільки шість із них вільно володіють іноземною мовою. До участі в міжнародних проектах залучені й здобувачі ОП [<http://surl.li/mygcw>; <http://surl.li/mygd>; <http://surl.li/myglk>]. На жаль, через війну їхні можливості, зокрема в рамках співпраці з Mykolas Romeris University, є обмеженими.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною за підкритерієм 4.2 є наявність у відкритому доступі силабусів усіх ОК. Хоча відповідний підкритерій не вимагає обов'язкової доступності силабусів, реалізація такої політики дозволяє потенційним вступникам зробити обґрунтований вибір та інформує стейкхолдерів про зміст підготовки здобувачів. Взірцевою практикою за підкритерієм 4.5 є надана здобувачам за ОП можливість додаткового отримання ступеня магістра публічного адміністрування за спеціалізацією Public Governance in the context of European Integration у рамках спільної з Mykolas Romeris University литовсько-української програми підготовки магістрів із публічного адміністрування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Суттєві недоліки відсутні за всіма підкритеріями критерію 4. Недолік 4.4.1. Відсутність у РП обов'язкових компонент посилань на сучасні праці представників провідних закордонних шкіл публічного управління та адміністрування. Рекомендація 4.4.1. Викладачам ОК до початку 2024-2025 р. н. додати до рекомендованої літератури праці представників провідних закордонних шкіл публічного управління та адміністрування. Недолік 4.4.2. Наведення посилань у РП загальними переліками. Рекомендація 4.4.2. Викладачам ОК до початку 2024-2025 р. н. конкретизувати, які саме рекомендовані статті й розділи джерел потрібно вивчати в кожній із тем ОК.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Одержані факти і докази свідчать, що вимоги підкритеріїв 4.1 і 4.3 виконано повністю, але інноваційні / взірцеві практики при цьому відсутні. За підкритерієм 4.2, вимоги якого виконано повністю, присутня сильна сторона, яка полягає в наявності у відкритому доступі силабусів усіх ОК, що дозволяє потенційним вступникам зробити обґрунтований вибір та інформує стейкхолдерів про зміст підготовки здобувачів. Вимоги підкритерію 4.4 виконано з недоліками (відсутність у РП обов'язкових компонент посилань на сучасні праці представників провідних закордонних шкіл публічного управління та адміністрування і наведення посилань у РП загальними переліками), які є несуттєвими, оскільки в регулярно оновлюваних переліках літератури наявні посилання на результати досліджень НПП випускової кафедри та інших українських фахівців. За підкритерієм 4.5, вимоги якого виконано повністю, наявна взірцева практика, що полягає в наданні здобувачам за ОП можливості додатково отримати ступінь магістра публічного адміністрування за спеціалізацією Public Governance in the context of European Integration у рамках спільної з Mykolas Romeris University програми підготовки. На жаль, через війну реалізація відповідної можливості є ускладненою.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів регламентовані [<http://surl.li/lewxe>] і конкретизовані в наявних у вільному доступі силабусах [<http://surl.li/myjqa>] і технологічних картках ОК [<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>, відповідь ЗВО, п. 1]. Оцінювання РН передбачає поточний і підсумковий контроль. Формами підсумкового контролю за ОП є заліки та екзамени, хоча в окремих РП однозначність щодо форми такого контролю відсутня [ВСО, табл. 1]. Так, у програмах ОК1, 2 зазначено, що «семестровий контроль проводиться у формах диференційованого заліку або заліку», а програми ОК3, 6, 7 містять згадки про «атестацію здобувача». Проведення контрольних заходів відбувається засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем [<https://pns.hneu.edu.ua/>]. Підсумковий контроль складається з семестрового контролю та атестації. Атестація охоплює захист кваліфікаційної роботи та іспит за спеціальністю. Оцінювання одержаних здобувачами результатів здійснюється за рейтинговою 100-бальною системою з обов'язковим переведенням оцінок у систему ЄКТС і відображається у відомостях в електронних кабінетах. Загальні підходи до оцінювання описані в силабусах [<http://surl.li/myjqa>] і РП освітніх компонент [ВСО, табл. 1]. Контрольні заходи й кількість балів, яку можуть отримати здобувачі за виконання кожного з навчальних завдань, деталізовані в технологічних картках ОК [<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>, відповідь ЗВО, п. 1]. Проте наявність трьох різних документів (силабуси, РП, технологічні картки) призводить до плутанини. Так, наведені в силабусах ОК2 3, 5, 8 загальні підходи до оцінювання суперечать деталізованим у технологічних картках; згадані в технологічних картках ОК1, 3, 5, 7, 8 колоквиуми, есе, презентації, контрольні роботи або відсутні серед практичних завдань РП, або ототоженні з ними. Утім, під час фокус-груп здобувачі й випускники зазначили, що критерії оцінювання за всіма ОК були для них зрозумілими, а саме оцінювання – об'єктивним. Це підтверджують результати опитування, згідно з якими задоволеність якістю оцінювання висловили 91 % здобувачів [<http://surl.li/mbcre>, с. 2, розд. Б].

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестацію здобувачів за ОП здійснюють у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, як передбачено стандартом вищої освіти [<http://surl.li/kupwb>], і складання кваліфікаційного іспиту за спеціальністю (ОК11).

Наявність останнього не відповідає вимогам ЗВО, згідно з якими «атестація осіб на... другому (магістерському) рівнях вищої освіти може включати єдиний державний кваліфікаційний іспит, що проводиться за спеціальностями та в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України» [<http://surl.li/aesal>, абз. 11 п. 4.2.6.2]. Між тим, програму іспиту ОК11 і порядок його складання розроблено не урядом, а випусковою кафедрою [ВСО, табл. 1]. При цьому за його допомогою перевіряють досягнення лише 3 із 12 РН стандарту вищої освіти [<http://surl.li/kupwb>], а саме РНО1, РНО3 і РН11 (хоча в програмах ОК2, 5, 6, 8, визначених як базові, зазначено, що їхнє вивчення дозволяє досягти всіх РН стандарту). З огляду на це, рекомендовано під час оновлення ОП замінити ОК11 на складання ЄДКІ, як передбачено стандартом вищої освіти. Що стосується кваліфікаційних робіт, то вимоги до них і критерії їхнього оцінювання належним чином унормовані [<http://surl.li/mylcn>] і конкретизовані для ОП [ВСО, табл. 1]. Кваліфікаційні роботи оприлюднюються у репозитарії [<http://surl.li/mzwpz>] і персональних навчальних системах [<http://surl.li/myljq>].

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила й процедури проведення та оцінювання контрольних заходів, у тому числі атестації [<http://surl.li/lewxe>; <http://surl.li/mylcn>] належним чином унормовані. Передбачено навіть можливість оскарження результатів підсумкового контролю у формі екзамену (іспиту) [<http://surl.li/aesoy>]. Відповідні вимоги конкретизовані в РП освітніх компонент [ВСО, табл. 1]. При кожному факультеті діють апеляційні комісії. Під час фокус-груп здобувачі й випускники ОП засвідчили, що знають правила оскарження результатів контрольних заходів, розуміють їх, однак жодного разу не вдавалися до таких дій. Атестацію здобувачів здійснюють екзаменаційні комісії, керівниками яких призначають представників роботодавців, фахівців-практиків. Об'єктивність екзаменаторів під час контрольних заходів додатково забезпечено випадковим добором питань і завдань екзаменаційних білетів засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем [<https://pns.lneu.edu.ua/>]. Фальсифікацію результатів контрольних заходів унеможлиблює їхня фіксація на цій же платформі, засобами якої здобувачі здатні відстежувати свій поточний рейтинг і підсумкові оцінки. Здобувачі й представники студентського самоврядування засвідчили відсутність випадків конфліктних ситуацій, пов'язаних з порушенням процедури реалізації контрольних заходів і фактами необ'єктивного оцінювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності належним чином унормовано [<http://surl.li/bgmxu>; <http://surl.li/bgmxu>; <http://surl.li/fufnq>]. Здобувачі і НПП підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності. В разі її порушення передбачено академічну відповідальність. Внутрішні нормативні документи, роз'яснення, посилання на безоплатні онлайн-сервіси й навчальні ресурси з питань академічної доброчесності узагальнено на окремій сторінці вебсайту ЗВО [<http://surl.li/bgolc>]. У ЗВО діють комісії з питань академічної доброчесності, визначено уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції, у функції яких входить, зокрема, популяризація академічної доброчесності. Інформацію щодо академічної доброчесності здобувачі отримують від гаранта ОП, НПП, під час семінарів, які регулярно проводять випускова кафедра і ЗВО [<http://surl.li/ljzdz>]. Завдяки цьому майже 86 % опитаних здобувачів засвідчили знання відповідних вимог і процедур, хоча 29 % із них досі не розуміють можливих наслідків порушень [<http://surl.li/mbsre>, с. 2, розд. В]. Академічні тексти НПП (рукописи праць) і здобувачів (кваліфікаційні, курсові роботи, звіти з практики, інші роботи, визначені випусковими кафедрами) підлягають обов'язковій і безоплатній перевірці на унікальність за встановленою процедурою [<http://surl.li/fufnq>] з використанням сервісу StrikePlagiarism на основі відкритих інтернет-ресурсів і внутрішньої бази документів ЗВО, синхронізованої з його репозитарієм. Перевірки є реальними, що було продемонстровано під час резервної зустрічі. За свідченнями фокус-груп, випадків недопущення академічних робіт здобувачів ОП до захисту з причин порушення академічної доброчесності зафіксовано не було. При цьому ЕГ звернула увагу на необґрунтовану відмінність згаданого в нормативних вимогах ЗВО [<http://surl.li/fufnq>] «допустимого відсотку запозичень» під час перевірки на унікальність рукописів дисертацій (15 %), монографій (25 %) і підручників (40 %) НПП та кваліфікаційних і курсових робіт здобувачів (50 %). Варто зазначити, що МОН не встановлює будь-яких «допустимих відсотків запозичень», а програмне забезпечення має використовуватися лише для підтвердження правильності фахової перевірки академічних текстів.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильною стороною за підкритерієм 5.3 є додаткове забезпечення об'єктивності екзаменаторів завдяки випадковому добору питань і завдань екзаменаційних білетів, а також унеможливлення фальсифікації результатів контрольних заходів засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем. Сильною стороною за підкритерієм 5.4 є наявність на вебсайті ЗВО окремої сторінки, на якій узагальнено внутрішні нормативні документи, роз'яснення, посилання на безоплатні онлайн-сервіси й навчальні ресурси з питань академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Суттєві недоліки відсутні за всіма підкритеріями критерію 5. Недолік 5.1.1. Розбіжності в інформації про форми, зміст контрольних заходів, елементи поточного контролю й критерії оцінювання здобувачів у РП, силабусах і технологічних картках ОК. Рекомендація 5.1.1. Викладачам ОК до початку 2024-2025 р. н.: 1) узгодити інформацію про форми і зміст контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів, наведену в РП, силабусах і технологічних картках; 2) навести в РП назви, розкрити зміст, призначити рейтингові бали кожному згаданому в ній елементові поточного контролю (практичні й творчі завдання, колоквиуми, есе, презентації, контрольні роботи). Недолік 5.2.1. Наявність в ОП кваліфікаційного іспиту (ОК11), зміст якого не відповідає вимогам стандарту вищої освіти та внутрішнім вимогам ЗВО. Рекомендація 5.2.1. Робочій групі під час оновлення ОП замінити ОК11 на складання ЄДКІ. ЕГ додатково звертає увагу ЗВО на те, що в чинному законодавстві відсутні «допустимі відсотки запозичень», а політика встановлення такої частки для академічних робіт НПП і здобувачів на різних рівнях вбачається дискримінаційною.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Одержані факти і докази свідчать, що вимоги підкритеріїв 5.1 і 5.2 виконані з недоліками (розбіжності в інформації про контрольні заходи та елементи поточного контролю в РП, силабусах і технологічних картках ОК, а також наявність в ОП кваліфікаційного іспиту, зміст якого не відповідає вимогам стандарту вищої освіти та внутрішнім вимогам ЗВО), що є несуттєвими, оскільки задоволеність якістю оцінювання висловили 91 % здобувачів за ОП. За підкритерієм 5.3, вимоги якого виконано повністю, присутня сильна сторона, яка полягає в додатковому забезпеченні об'єктивності екзаменаторів завдяки випадковому добору питань і завдань екзаменаційних білетів, а також унеможливленні фальсифікації результатів контрольних заходів засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем. За підкритерієм 5.4, вимоги якого виконано повністю, присутня сильна сторона, що полягає в наявності на вебсайті ЗВО окремої сторінки, де узагальнено нормативні документи, роз'яснення, посилання на онлайн-сервіси й навчальні ресурси з питань академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладання обов'язкових компонент ОП здійснюють 7 НПП (із них 6 – за основним місцем роботи) – 2 доктори і 5 кандидатів економічних наук. Кількість ОК і співвідношення аудиторної й позааудиторної складових відповідає термінам кваліфікації НПП. Три розробники ОП, серед яких один доктор наук, є її викладачами. Один з викладачів ОП працює на посаді державної служби. Гарант ОП є доктором економічних наук (2009), професором (2011), виявляє активність за 8 пунктами за профілем ОП, керівник 4 захищених дисертацій на здобуття наукового ступеня в галузі 25 «Державне управління», тренер програм НАДС, очолює рейтинг ЗВО за категорією «доктор наук, професор» [<http://surl.li/gknin>]. ЕГ вважає повною відповідність вимогам п. 37 Ліцензійних умов [<http://surl.li/ruki>] кваліфікації НПП, які викладають: ОК2, завдяки наявності керівництва 4 захищеними дисертаціями на здобуття наукового ступеня в галузі 25 «Державне управління» і >5 публікацій у виданнях із переліку фахових і внесених до Scopus і WoS; ОК3 та ОК4, завдяки наявності вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління на адміністрування», більш ніж п'ятирічного досвіду роботи на посадах державної служби і 5 публікацій у виданнях із переліку фахових і внесених до Scopus і WoS; ОК7, завдяки участі в проєкті Democratic Decentralization as European Experience of Public Governance, у рамках якого розроблено цю ОК, і наявності 5 публікацій у виданнях, внесених до Scopus і WoS. ЕГ констатує неповну відповідність кваліфікації НПП, які викладають ОК1 та ОК5, ОК6 та ОК8 через неоднакові за змістом спеціальності (08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» і 08.06.01 «Економіка підприємства і організація виробництва») за відсутності документів про вищу освіту за спеціальністю 281 «Публічне управління на адміністрування»; досвіду роботи на посадах державної служби чи порівнянних до них; керівництва

захищеною дисертацією на здобуття ступеня в галузі 25 «Державне управління» і недостатньої кількості публікацій у фахових періодичних виданнях за спеціальністю 281 «Публічне управління на адміністрування». Попри це, задоволеність якістю викладання висловили 83 % опитаних здобувачів [<http://surl.li/mbcre>, с. 1, розд. А], що свідчить про достатню академічну кваліфікацію цих НПП, рівень якої вони підвищують [<http://surl.li/naabn>] частіше, аніж цього вимагає ЗВО [<http://surl.li/aesqt>, п. 3.4]. Тим не менш, ЕГ констатує, що її робота була ускладнена через відсутність у ВСО даних, що дозволяють у повному обсязі підтвердити внесені до табл. 1 активності викладачів ОП, які відповідають п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності [<http://surl.li/ruki>]. ЕГ звертає увагу ЗВО, що згідно з п. 37 Ліцензійних умов, до публікацій, що визначають відповідність кваліфікації НПП освітньому компоненту, відносять лише статті в періодичних виданнях (а не розділи в монографіях), а фаховими вважають видання категорій «А» і «Б» лише за спеціальністю 281 «Публічне управління на адміністрування».

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Порядок добору викладачів на ОП належним чином унормовано [<http://surl.li/aesqt>; <http://surl.li/aesqu>]. На посади НПП обираються «особи, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також особи, які мають освітній ступінь магістра» [там же, п. 2.1]. Відповідність наукового ступеня «профілю кафедри» вимагається лише від претендентів на посаду завідувача кафедри [там же, п. 2.2]. Кандидат на посаду має відповідати кваліфікаційним вимогам до неї, вимогам, установленим Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «мати високі морально-етичні якості» [там же, п. 3.5], подати список наукових праць і документи, що підтверджують підвищення кваліфікації впродовж останніх п'яти років [там же, п. 3.4]. За ініціативою кафедри, де обов'язково має пройти обговорення кандидата на посаду в його присутності, для оцінки рівня професійної кваліфікації претенденту може бути запропоновано «попередньо прочитати пробні лекції, провести практичні заняття» в присутності НПП ЗВО [там же, п. 3.8]. Якщо претендент уже працював у ЗВО, від нього додатково «може вимагатись звіт про роботу за попередній період» [там же, п. 3.4] і може бути врахована його рейтингова оцінка [<http://surl.li/eqdxe>]. ЗВО не висуває додаткових вимог щодо відповідності наукового ступеня (вищої освіти) кандидата на посаду НПП профілю кафедри та/чи ОП, де він бажає викладати, вільного володіння ним державною та/чи офіційними мовами ЄС, наявності досвіду викладання й стажування, зокрема закордоном, цифрової грамотності, розуміння місії ЗВО і готовності брати участь у її здійсненні. Попри це, НПП засвідчили, що процедура добору є прозорою і дозволяє призначати на посади кваліфікованих фахівців. Завідувач випускової кафедри бере безпосередню участь у відборі. Думку здобувачів враховують шляхом проведення щорічних опитувань. Представники студентського самоврядування можуть ініціювати кадрові питання завдяки своїй участі в органах управління і завдяки конструктивній співпраці з адміністрацією. У ЗВО не фіксувалося конфліктних ситуацій, пов'язаних із призначенням на посади викладачів ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу здійснює відділ працевлаштування студентів та взаємодії з бізнес-структурами (Лабораторія кар'єри) [<http://surl.li/naaqy>]. У рамках організованих цим підрозділом двічі на рік Днів кар'єри проводяться зустрічі здобувачів із потенційними роботодавцями, відбуваються панельні дискусії, тренінги, майстер-класи, бізнес-ігри [<http://job.hneu.edu.ua/>]. Роботодавці беруть реальну участь в організації освітнього процесу за ОП, виступаючи її рецензентами, надавачами місць і співкерівниками практики, головами екзаменаційних комісій, учасниками науково-комунікаційних заходів, зокрема з питань удосконалення ОП [<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>, відповідь ЗВО, п. 1]. Їхнього представника введено до складу робочої групи з розроблення ОП. Випускова кафедра співпрацює з Мерф'янською і Красноградською міськими, Наталинською сільською радами, Зачепилівською селищною ОТГ [<http://surl.li/mygax>], Асоціацією європейських прикордонних регіонів [<http://surl.li/naawm>], ГО «Розвиток громад Харківщини», ГО «Єврорегіон Слобожанщина», що є, зокрема місцями переддипломної практики. Потенційні роботодавці регіону беруть участь в опитуваннях, допомагають в організації апробації і впровадження результатів наукових досліджень здобувачів, здійснюваних під час підготовки кваліфікаційних робіт. Матеріали фокус-груп із роботодавцями і випускниками свідчать, що їх залучають до проведення гостьових лекцій, аудиторних занять, презентацій, хоча такі заходи відбуваються лише декілька разів на семестр, передусім у рамках Днів кар'єри та за сприяння Лабораторії кар'єри [<http://surl.li/naanm>].

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До проведення аудиторних занять за ОП у 2015-2023 рр. на умовах зовнішнього сумісництва залучалися фахівці Харківської міськради і Харківської ОВА, проте регулярного характеру така практика не набула. На сайті випускової кафедри згадані лише чотири гостьові лекції іноземних фахівців [<http://surl.li/fugxv>; <http://surl.li/bgooo>; <http://surl.li/fugxz>; <http://surl.li/fufsz>]. Хоча троє НПП ОП мають досвід роботи на посадах державної служби або брали участь у розробленні документів програмного і прогностичного спрямування на різних рівнях, для кращого досягнення цілей ОК рекомендовано залучати представників академічної спільноти, експертів галузі 28 «Публічне управління та адміністрування», в тому числі іноземних, до проведення аудиторних занять на регулярній основі, зокрема в рамках уже укладених угод про співпрацю.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації викладачів належним чином унормоване і стимулюється [<http://surl.li/eqdxe>]. У ЗВО діють система внутрішнього підвищення кваліфікації і власні програми підвищення кваліфікації, зокрема з питань якості освіти. Підвищення кваліфікації здійснюють за інституційною, дуальною формами, на робочому місці й виробництві. Викладачі можуть самостійно вибирати місця підвищення кваліфікації в Україні й закордоном, хоча випадки стажування в органах влади є поодинокими. Хоча ЗВО вимагає від НПП підвищувати кваліфікацію кожні п'ять років, усі викладачі ОП роблять це регулярно, у тому числі закордоном, у рамках співпраці з Mykolas Romeris University (Литва) і за проектом Erasmus+, Jean Monnet Activities, що підтверджено відповідними сертифікатами [<http://surl.li/naabn>] та успішним проходженням ними конкурсу на посади. ЗВО матеріально заохочує учасників освітнього процесу за здобуття ступеня доктора і кандидата наук (доктора філософії); публікацію статей, індексованих у наукометричних базах даних Scopus і WoS; публікацію монографій за кордоном; підготовку призерів всеукраїнських конкурсів [<http://surl.li/bgoyi>, додатки К і П].

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток викладацької майстерності НПП стимулюється [<http://surl.li/gdfke>; <http://surl.li/eqdxe>]. Усі викладачі ОК регулярно підвищують свій професійний рівень, зокрема в рамках співпраці з Mykolas Romeris University (Литва), про що свідчать надані на запит ЕГ сертифікати [<http://surl.li/mzzzi>]. Підвищенню якості асинхронного й дистанційного навчання сприяє щорічне визначення рівня інтерактивності електронних курсів та їхня внутрішня сертифікація, здійснювані засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем [<https://pns.hneu.edu.ua/>]. Якістю викладання за ОП задоволені 83 % опитаних здобувачів [<http://surl.li/mbcre>, с. 1, розд. А]. Зростання майстерності визначають шляхом рейтингового оцінювання НПП [<http://surl.li/eqdxe>]. У Рейтингу-2022 випускова кафедра зайняла 3 із 29 місць [<http://surl.li/mzzod>], а гарант ОП очолює рейтинг за категорією «доктор наук, професор» [<http://surl.li/gknin>]. За успіхи у викладацькій діяльності встановлені доплати, надбавки, премії [<http://surl.li/bgoyi>, додатки К і П]. За високі результати у навчальній і виховній роботі НПП висувають на отримання державних нагород, до присвоєння почесних звань, відзначення державними преміями. НПП, які викладають на ОП, нагороджені грамотами ОДА, нагрудними знаками ЗВО. Умовами для професійного й педагогічного розвитку задоволені 89 % опитаних НПП [<http://surl.li/jzjfs>, с. 6].

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами ОП є: - наявність у трьох викладачів ОП досвіду роботи на посадах державної служби або розроблення документів програмного і прогностичного спрямування різних рівнів (підкритерій 6.4); - щорічне визначення рівня інтерактивності електронних курсів ОК та їхня внутрішня сертифікація, здійснювані засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем (підкритерій 6.6).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Суттєві недоліки відсутні за всіма підкритеріями критерію 6. Недолік 6.1.1. Неповна відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації НПП, які викладають ОК1, ОК5, ОК6, ОК8, вимогам п. 37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Рекомендація 6.1.1. Робочій групі до початку 2024-2025 р. н. забезпечити повну відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації НПП освітнім компонентам ОП. Недолік 6.4.1. Залучення до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців відбувається декілька разів на семестр. Рекомендація 6.4.1. Робочій групі, розпочинаючи з 2024-2025 р. н., планувати регулярне залучення до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, представників академічної спільноти, експертів галузі 28 «Публічне управління та адміністрування», в тому числі іноземних. Додатково ЕГ констатує, що ЗВО під час конкурсного відбору НПП не висуває додаткових вимог щодо відповідності наукового ступеня (вищої освіти) претендента профілю кафедри та/чи ОП, де він бажає викладати, вільного володіння ним державною та/чи офіційними мовами ЄС, наявності досвіду викладання й стажування, зокрема закордоном, цифрової грамотності, розуміння місії ЗВО і готовності брати участь у її здійсненні. ЕГ не вважає наведене нижче недоліками, проте звертає увагу ЗВО, що: - академічна та/або професійна кваліфікація призначеного 01.11.2023 гаранта ОП, попри наявність у нього наукового ступеня доктора наук з державного управління, може виявитися недостатньою для встановлення її повної відповідності за п. 37 і 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; - дані, які вносяться до ЄДЕБО і ВСО, мають містити докази, що підтверджують декларовані активності НПП, визначені п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; - згідно з п. 37 Ліцензійних умов, до публікацій, що визначають відповідність кваліфікації НПП освітньому компоненту, відносять лише статті в періодичних виданнях, а фаховими вважають видання категорій «А» і «Б» за профілем ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Одержані факти і докази свідчать, що вимоги підкритеріїв 6.2, 6.3, 6.5, 6.6 виконано повністю, але інноваційні / взірцеві практики при цьому відсутні. Сильними сторонами ОП є наявність у трьох викладачів ОП досвіду роботи на посадах державної служби або розроблення документів програмного і прогностичного спрямування (підкритерій 6.4) і щорічне визначення рівня інтерактивності електронних курсів ОК та їхня внутрішня сертифікація, здійснювані засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем (підкритерій 6.6). Вимоги підкритеріїв 6.1 і 6.4 виконано з такими недоліками, які є несуттєвими: - за підкритерієм 6.1 (неповна відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації НПП, які викладають ОК1, ОК5, ОК6, ОК8, вимогам п. 37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності), оскільки здобувачі високо оцінюють професіоналізм зазначених НПП; - за підкритерієм 6.4 (нерегулярне залучення до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків), оскільки це можна пояснити дією воєнного стану.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові й матеріально-технічні ресурси (аудиторії, бібліотека, інфраструктура, комп'ютерне, інформаційно-комунікаційне обладнання), а також навчально-методичне забезпечення гарантують досягнення визначених цілей і результатів навчання, що підтверджено відео оглядом і наданими ЗВО матеріалами [<http://surl.li/nanvt>; <https://youtu.be/HmzqptiJZ4>]. Під час огляду МТБ ОП продемонстровано сучасний аудиторний фонд, оснащений усіма необхідними засобами навчання, зокрема мультимедійними, із вільним доступом до мережі інтернет та робочими місцями, об'єднаними в загальну мережу. Організоване за ОП асинхронне навчання свідчить про достатність апаратно-програмного забезпечення, доведену демонструванням його працездатності під час резервної зустрічі. Бібліотечний фонд ЗВО формується відповідно до потреб користувачів, комплектується сучасними виданнями, зокрема для потреб ОП, методичними та інформаційними матеріалами [<http://library.hneu.edu.ua/>]. Усі технологічні процеси в бібліотеці є автоматизованими [<http://www.repository.hneu.edu.ua/>]. Навчально-методичні матеріали ОК за ОП доступні в електронному вигляді в репозитарії [<http://surl.li/nanvc>] і системі управління навчанням [<http://surl.li/nanvc>]. Планування освітнього процесу переведено в електронну форму засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем [<https://pns.hneu.edu.ua/>].

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі, НПП, працівники структурних підрозділів засвідчили, що мають безперешкодний і безоплатний доступ до всіх необхідних для його реалізації навчальної інфраструктури, інформаційних, комунікаційних, бібліотечних, електронних ресурсів, інтернету. Наукова бібліотека [<http://library.hneu.edu.ua/>] постійно оновлює власний фонд, наповнює репозитарій [<http://surl.li/nanxg>]. Для здобувачів ОП підібрано 25 посилань на вебсайти фахових періодичних видань із публічного управління та адміністрування [<http://surl.li/naonn>]. Утім, передплатений доступ до іноземних періодичних видань за профілем ОП, зокрема індексованих у наукометричних базах Scopus і WoS, ЗВО не надає. В освітньому процесі використовують ліцензійне програмне забезпечення, діє розроблена в ЗВО технічна й програмна платформа сайту Персональних навчальних систем. Доступ до мережі інтернет є безоплатним, повсюдним, швидким, має високу пропускну здатність. Організоване під час карантинних і воєнних обмежень асинхронне навчання засвідчило наявність усього необхідного апаратно-програмного забезпечення й високу якість зв'язку. ЕГ продемонстровано, що викладачі ОП реально і в повному обсязі використовують усі можливості апаратно-програмного комплексу ЗВО.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Забезпечено охорону корпусів. Організовано індивідуальну пропускну систему. Діють пульта пожежна й тривожна сигналізації. На кожному поверсі та в аудиторіях наявні вогнегасники, схеми евакуації на випадок НС. Розроблений алгоритм дій під час сигналу «Повітряна тривога» [<http://surl.li/lyenf>]. Бомбосховища допущені до експлуатації ДСНС, передбачають можливість проведення занять і тривалого перебування в них. Наявні автономні генератори. Умови проживання в гуртожитках [<http://surl.li/geqhx>] відповідають установленим вимогам. Працює медпункт [<http://surl.li/naoxh>]. Діють курси з іноземних мов і літні мовні школи [<http://surl.li/napdl>]. Працює молодіжний центр [<http://surl.li/fkhwi>] і соціально-психологічна служба [<http://surl.li/aesyq>]. Функціонують коворкінг-простори, актові зали, кафетерії й буфети, фізкультурно-оздоровчий комплекс. На період асинхронного навчання передбачені онлайн тренування з фізичної культури і спорту [<http://surl.li/naoye>]. Задоволеність потреб та інтересів здобувачів визначають шляхом регулярних опитувань (у тому числі анонімних), результати яких публікують [<http://surl.li/aesax>]. У ЗВО створений сприятливий психологічний клімат та сформовано корпоративну культуру, що згуртовує й мобілізує учасників освітнього процесу на виконання спільних цілей. Результати опитування свідчать, що 78 % здобувачів за ОП задоволені освітнім середовищем [<http://surl.li/jzjfs>, с. 2, розділ Г].

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО запроваджений чіткий розподіл відповідальності в частині освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної й соціальної підтримки здобувачів. Освітню та інформаційну підтримку за ОП надають, передусім, випускова кафедра і гарант ОП. Здобувачі можуть отримати всю інформацію про освітній процес особисто, звернувшись за консультацією до гаранта ОП, НПП, керівника кваліфікаційної роботи, через корпоративну пошту, корпоративні групи в соціальних мережах, платформу сайту Персональних навчальних систем, окрему сторінку «Студенту» на вебсайті ЗВО [<http://surl.li/napkr>]. Сайт ЗВО містить всю необхідну інформацію про канали зв'язку з адміністрацією та структурними підрозділами університету (у тому числі електронні адреси викладачів); документацію, що регулює організацію навчального процесу, зокрема під час воєнного стану [<http://surl.li/lyteg>] і під час сигналу «Повітряна тривога» [<http://surl.li/lyenf>]; інформацію про студентське життя, функціонування студмістечка, захист прав здобувачів, інклюзію, виховну та організаційну роботу, фізичне виховання й залучення до здорового способу життя. Інформаційну підтримку надають також бібліотека [<http://library.hneu.edu.ua/>] і молодіжний центр [<http://surl.li/fkhwi>]. Організаційну підтримку забезпечують навчально-методичний відділ [<http://surl.li/gerbu>] і відділ забезпечення якості освіти [<http://surl.li/naprm>], ІТ-підтримку освітнього процесу – відділ електронних засобів навчання [<http://surl.li/napse>]. Консультативну допомогу здобувачам надає Лабораторія кар'єри [<http://job.hneu.edu.ua/>]. Фахове консультування здійснює соціально-психологічна служба [<http://surl.li/aesyq>]. Інтереси здобувачів реалізують Молодіжний центр [<http://surl.li/fkhwi>], Молодіжна організація [<http://surl.li/mdfcu>], наукове товариство [<http://surl.li/aesdz>] і Рада молодих учених [<http://surl.li/naraa>]. Унормовано політику фінансової й соціальної підтримки, зокрема маломобільних і малозабезпечених здобувачів. ЗВО надає здобувачам академічні і соціальні стипендії, матеріальну допомогу. Діє профспілка, що об'єднує учасників освітнього процесу [<http://surl.li/fkhub>]. Результати опитування свідчать, що 78 % здобувачів за ОП задоволені академічною підтримкою, яку вони отримують [<http://surl.li/jzjfs>, с. 2, розділ Г].

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО унормовано політику захисту вразливих осіб [<http://surl.li/bgrzi>], належним чином організовано інклюзивне навчання [<http://surl.li/bgrzp>]. Забезпечено безбар'єрний доступ до навчальних приміщень та іншої інфраструктури ЗВО для осіб з інвалідністю, інших маломобільних груп населення, засвідчену висновками про відповідність вимогам ДБН В.2.2-17:2006. Усі приміщення ЗВО мають природне освітлення, меблі та обладнання, розташовані відповідно до санітарних вимог [<http://surl.li/napvt>; <https://youtu.be/HmzqptiJz4>]. Під час відеогляду МТБ ЕГ пересвідчилася в наявності (у тому числі в корпусі, де організовано навчання за ОП) пандусів із кнопкою виклику чергового, широких дверей, поручнів, спеціально облаштованих ліфтів, у тому числі вантажно-пасажирських, санітарних кімнат. У всіх корпусах наявні інформаційно-вказівні таблички шрифтом Брайля. У бібліотеці наявні аудіокнижки. Таким чином, у разі появи серед здобувачів ОП осіб з особливими освітніми потребами, їм буде гарантовано реалізацію їхнього права на освіту.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО вироблена чітка й зрозуміла політика, розроблені необхідні процедури для вирішення конфліктних ситуацій [<http://surl.li/lzdqd>]. Діє Антикорупційна програма [<http://surl.li/aeszh>] та інститут уповноваженого з питань запобігання корупції [<http://surl.li/aesjz>]. Унормовано політику, спрямовану на протидію булінгу (цькуванню) [<http://surl.li/lkfkf>], попередження й боротьбу із сексуальними домаганнями [<http://surl.li/lkflz>]. У корпусах ЗВО розміщено «скриньки довіри». Втім, дієвість застосування зазначених актів і механізмів їхнього застосування

перевірити не вдалося, оскільки за весь час провадження освітньої діяльності за ОП конфліктних ситуацій зафіксовано не було. Здобувачі знають про розроблені процедури вирішення конфліктних ситуацій, проте повідомили, що в разі їхнього виникнення звертатимуться передусім до гаранта і викладачів ОП. Усі опитані засвідчили відсутність випадків порушень їхніх релігійних, статусних, гендерних, етнічних прав і свобод [http://surl.li/jzjfs, с. 2, п. 22].

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною за підкритерієм 7.1 є переведення планування освітнього процесу в електронну форму засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем. Сильною стороною за підкритерієм 7.5 є реальний, а не лише декларований, безбар'єрний доступ до всієї інфраструктури ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недоліки відсутні за всіма оцінюваними підкритеріями критерію 7. Слабка сторона 7.2.1. Відсутність повнотекстового доступу до періодичних видань за профілем ОП, зокрема індексованих у наукометричних базах Scopus і WoS. Рекомендація 7.2.1. ЗВО до початку 2024-2025 р. н. забезпечити передплатений повнотекстовий доступ до іноземних періодичних видань за профілем ОП, насамперед індексованих у наукометричних базах Scopus і WoS. Слабка сторона 7.2.2. Наявність на вебсайті бібліотеки лише 25 посилань на сторінки наукових фахових видань із публічного управління та адміністрування. Рекомендація 7.2.2. Бібліотеці ЗВО до початку 2024-2025 р. н. забезпечити доступ до вебсайтів усіх наукових фахових видань, внесених до відповідного переліку МОН за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Одержані факти і докази свідчать, що всі вимоги підкритеріїв критерію 7 виконано повністю, але інноваційні / взірцеві практики при цьому відсутні. ЕГ змушена констатувати, що Національне агентство, запровадивши наявність взірцевих практик, як обов'язкову умову відповідності ОП рівню «А», не надало роз'яснень щодо критеріїв, за якими можна виокремити такі практики. За таких умов ЕГ вважає недоцільним надавати рекомендації для покращання ОП до взірцевого рівня, оскільки вони відображатимуть особисту думку окремих членів ЕГ. Сильними сторонами ЕГ вважає переведення планування освітнього процесу в електронну форму засобами розробленої ЗВО технічної і програмної платформи сайту Персональних навчальних систем (підкритерій 7.1) і реальний, а не лише декларований, безбар'єрний доступ до всієї інфраструктури ЗВО (підкритерій 7.5). При цьому ЕГ не вважає недоліками слабкі сторони ОП, виявлені нею за підкритерієм 7.2 (відсутність повнотекстового доступу до видань за профілем ОП, зокрема індексованих у Scopus і WoS, та наявність на вебсайті бібліотеки лише 25 посилань на сторінки видань із публічного управління та адміністрування), оскільки їхнє посилення вимагатиме ресурсів, яких у прифронтового ЗВО може не виявитися.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Однією зі стратегічних цілей ЗВО визначено «забезпечення якості розроблення та реалізації освітніх програм на рівні міжнародних стандартів» [http://surl.li/bfycz, ціль 4]. Із метою її реалізації ЗВО визначив низку процедур розроблення, затвердження, моніторингу й перегляду ОП [http://surl.li/aesek, п. 4.2, 4.3], які здійснюються для «безперервного вдосконалення якості навчального середовища, в якому якість освітніх програм, якість навчання і викладання, якість результатів і кваліфікацій, навчальні можливості та ресурсне забезпечення відповідають затвердженим стандартам, потребам стейкхолдерів, а також вимогам інших органів, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості» [http://surl.li/gfce, с. 3]. За результатами фокус-груп з'ясовано, що всі структурні підрозділи ЗВО, задіяні в системі забезпечення якості [http://surl.li/gyuik], інші учасники освітнього процесу дотримуються цих процедур. Про це свідчать: щорічні оновлення ОП [http://surl.li/ercap] на основі моніторингу пропозицій стейкхолдерів та інтересів здобувачів [http://surl.li/gfce, с. 6, п. 2.6], які узагальнюють і враховують

[<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>, відповідь ЗВО, п. 1]; залучення представників здобувачів і роботодавців до розроблення ОП [<http://surl.li/myfrd>]; відповідність кваліфікації гаранта ОП установленим ЗВО вимогам [<http://surl.li/aesek>, п. 5.2]; систематичний аналіз відділом моніторингу якості освіти [<http://surl.li/mlkly>] результатів попередніх акредитаційних експертиз [<http://surl.li/narwi>] із наданням рекомендацій [<http://surl.li/narvi>] розробникам ОП, зокрема під час тренінгів і на своїй сторінці в соціальній мережі.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Одним із принципів політики ЗВО у сфері якості є «залучення стейкхолдерів вищої освіти (...студентів, ...) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості» [<http://surl.li/gfce>, с. 4, п. 3.3], а показником якості ОП визначено, зокрема «відгуки студентів за результатами соціально-педагогічних досліджень» [там же, с. 6, п. 2.6]. Установлено, що «перегляд ОП здійснюється на основі аналізу задоволеності освітніх потреб, виявлених під час моніторингу: 1) здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання; дотримання академічних свобод в освітньому процесі; задоволеності якістю освітньої програми» [<http://surl.li/aesek>, п. 4.2.2]. Один зі здобувачів є членом робочої групи з розроблення ОП. Під час фокус-груп з ними та іншими учасниками робочої групи встановлено, що знають процедуру забезпечення якості ОП, а їхні пропозиції щодо неї враховують за результатами регулярних опитувань [<http://surl.li/aesax>], громадського обговорення [<http://surl.li/aetab>]. Про використання здобувачами цієї можливості свідчить регулярне подання пропозицій до проєктів ОП [<http://surl.li/aetab>]. Долучитися до вдосконалення системи забезпечення якості освіти у ЗВО здобувачів можуть завдяки Відкритій лінії «Зробимо освіту краще разом» [<http://surl.li/aeuui>].

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Одним із принципів політики ЗВО у сфері якості є «залучення стейкхолдерів вищої освіти (...роботодавців, ...) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості» [<http://surl.li/gfce>, с. 4, п. 3.3], а показником якості ОП визначено, зокрема «експертні оцінки роботодавців» [<http://surl.li/gfce>, с. 6, п. 2.6]. Установлено, що «перегляд ОП здійснюється на основі аналізу задоволеності освітніх потреб, виявлених під час моніторингу:... 2) роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills)» [<http://surl.li/aesek>, п. 4.2.2]. Представник роботодавців є членом робочої групи з розроблення ОП. Установлено, що пропозиції стейкхолдерів, висловлені під час регулярних зустрічей, враховують. Узагальнені результати цієї роботи наведено на сторінці громадських обговорень ОП [<http://surl.li/aetab>] і надано на запит ЕГ [<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9624>, відповідь ЗВО, п. 1]. Пропозиції заінтересованих сторін [<http://surl.li/aetab>] ураховано, зокрема, в частині уточнення переліку СК і РН (додано СК11-13 і РН13-15), перегляду структурно-логічної схеми ОП [<http://surl.li/myfrd>, с. 9], удосконалення знання англійської мови професійного спрямування (ОК2, ОК9), кращого формування здатності приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції (ОК5, ОК7) [<http://surl.li/lfovni>]. Під час фокус-груп із заінтересованими сторонами встановлено, що вони знають про процедуру внесення пропозицій з удосконалення ОП. Про використання ними цієї можливості свідчить регулярне подання пропозицій до проєктів ОП [<http://surl.li/aetab>]. Роботодавців долучають також до рецензування ОП, організації спільних заходів, проведення аудиторних занять, надання місць практики, обговорення тематики та експертизи кваліфікаційних робіт, апробації наукових результатів, керівництва практикою та екзаменаційними комісіями. Учасники фокус-групи з роботодавців засвідчили, що зміст ОП відповідає їхнім потребам.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЗВО здійснює регулярний моніторинг працевлаштування випускників [<http://surl.li/germf>], а Лабораторія кар'єри періодично організує онлайн зустрічі з ними [<http://surl.li/nasch>]. Кафедра залучає власних випускників до проведення занять, рецензування ОП, керівництва практикою та екзаменаційними комісіями. Декілька випускників ОП працюють у ЗВО. ЕГ переконалася в існуванні практики збирання інформації про випускників ОП під час фокус-груп із ними.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У чинних документах ЗВО, зокрема [<http://surl.li/aesek>], наявні процедури, які забезпечують вчасне реагування на недоліки, виявлені в ОП чи освітній діяльності з її реалізації. Результати внутрішнього й зовнішнього оцінювання якості є однією з підстав для оновлення [там же, п. 4.3.1] і навіть закриття ОП [там же, п. 4.4.1]. Попередження

недоліків і реагування на них ЗВО здійснює на плановій основі з наперед визначеними цілями, показниками, відповідальними особами й термінами виконання [<http://surl.li/gyuik>]. Внутрішній аудит проєктів ОП, здійснюваний відділом моніторингу якості освіти [<http://surl.li/mlklv>], не обмежується формальною перевіркою дотримання вимог щодо їхнього оформлення, а передбачає надання рекомендацій [<http://surl.li/narvi>], у тому числі за результатами попередніх акредитаційних експертиз [<http://surl.li/narwi>]. Під час фокус-груп з'ясовано, що організовані відділом тренінги для розробників ОП передбачають, зокрема, написання й рецензування ВСО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація за ОП є первинною, проте на фокус-групах розробники запевнили ЕГ, що під час її щорічного оновлення ними було враховано підсумки акредитацій інших ОП. Це є можливим, оскільки відділ моніторингу якості освіти [<http://surl.li/mlklv>] систематично аналізує результати акредитаційних експертиз [<http://surl.li/narwi>] і надає рекомендації розробникам під час регулярних тренінгів і на своїй сторінці в соціальній мережі [<http://surl.li/narvi>].

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Система внутрішнього забезпечення якості в ЗВО охоплює процедури, які здійснюються ним для «безперервного вдосконалення якості навчального середовища, в якому якість освітніх програм, якість навчання і викладання, якість результатів і кваліфікацій, навчальні можливості та ресурсне забезпечення відповідають затвердженим стандартам, потребам стейкхолдерів, а також вимогам інших органів, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості» [<http://surl.li/gfsc>, с. 3]. ЗВО вважає, що «забезпечення якості сприяє розвитку культури якості в суб'єктах освітнього процесу» [там же, с. 4]. Постійному розвитку освітньої діяльності сприяє чіткий розподіл завдань, функцій і відповідальності між структурними підрозділами ЗВО, задіяними в системі забезпечення якості [<http://surl.li/gyuik>]. Учасники освітнього процесу залучені до виконання поставлених завдань і під час фокус-груп довели розуміння потреби в постійному підвищенні якості, підтверджене щорічним оновленням ОП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, інтересів здобувачів і змін середовища [<http://surl.li/aetab>].

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною за підкритерієм 8.6 є систематичний аналіз результатів акредитаційних експертиз із наданням рекомендацій розробникам ОП під час регулярних тренінгів і на сторінці в соціальній мережі. Сильними сторонами за підкритерієм 8.7 є наявність у ЗВО чіткого розподілу завдань, функцій і відповідальності між структурними підрозділами, задіяними у системі внутрішнього забезпечення якості, а також щорічне оновлення всіх ОП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, змін середовища, потреб здобувачів і роботодавців, як результат функціонування цієї системи, а не вияв ініціативи розробників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліки відсутні за всіма підкритеріями критерію 8.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Одержані факти і докази свідчать, що всі вимоги підкритеріїв критерію 8 виконано повністю, але інноваційні / взірцеві практики при цьому відсутні. ЕГ змушена констатувати, що Національне агентство, запровадивши наявність взірцевих практик, як обов'язкову умову відповідності ОП рівню «А», не надало роз'яснень щодо критеріїв, за якими можна виокремити такі практики. За таких умов ЕГ вважає недоцільним надавати рекомендації для покращання

ОП до взірцевого рівня, оскільки вони відображатимуть особисту думку окремих членів ЕГ. Сильними сторонами ЕГ вважає є систематичний аналіз результатів акредитаційних експертиз із наданням рекомендацій розробникам ОП під час регулярних тренінгів і на сторінці в соціальній мережі (за підкритерієм 8.6), наявність у ЗВО чіткого розподілу завдань, функцій і відповідальності між структурними підрозділами, задіяними у системі внутрішнього забезпечення якості, а також щорічне оновлення всіх ОП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, змін середовища, потреб здобувачів і роботодавців, як результат функціонування цієї системи, а не вияв ініціативи розробників (за підкритерієм 8.7).

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки працівників [<http://surl.li/fkdsi>, розд. 3] і здобувачів [<http://surl.li/aesal>, п. 5.4, 5.5] належним чином унормовані. Додатково їх визначено положеннями про наглядову раду, вчену раду, науково-експертну раду, раду з якості, студентське самоврядування, кафедру і факультет, гаранта освітньої програми, асоціацію випускників. Діє Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом [<http://surl.li/bgoyi>], положення якого регулярно оновлюють. Усі нормативні документи оприлюднені, є доступними для всіх учасників освітнього процесу і стейкхолдерів [<http://surl.li/ftqf>]. Під час фокус-груп з'ясовано, що всі учасники освітнього процесу розуміють чинні правила і процедури, які регулюють їхні права та обов'язки. Зафіксовано відсутність фактів порушень і послідовне дотримання встановлених процедур. ЗВО збирає, аналізує і враховує пропозиції всіх заінтересованих сторін – здобувачів [<http://surl.li/aesax>], НПП [<http://surl.li/escun>], роботодавців [<http://surl.li/mtyef>], випускників [<http://surl.li/germf>].

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Перелік проектів ОП оприлюднений на сайті ЗВО для громадського обговорення [<http://surl.li/aetab>]. На цій же сторінці передбачено можливість надання зауважень і пропозицій до проектів ОП усіма заінтересованими сторонами.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Затверджені вченою радою ЗВО редакції ОП 2020-2023 рр. і відгуки-рецензії на них оприлюднені на сайті ЗВО [<http://surl.li/ercap>]. Інформацію про ОП наведено також на вебсторінці випускової кафедри [<http://surl.li/nardm>]. У вільному доступі перебувають силабуси як обов'язкових [<http://surl.li/myeeg>], так і вибіркових ОК [<http://surl.li/mkmal>; <http://surl.li/lkkyu>]. З їхніми робочими програмами й технологічними картками можуть знайомитися лише здобувачі. Під час фокус-груп усі стейкхолдери зазначили, що обсяг оприлюднених ЗВО даних є достатнім, щоб забезпечити можливість зробити поінформований вибір щодо вступу на ОП і роз'яснити роботодавцям цілі і зміст підготовки здобувачів за нею. Архітектура вебсайту ЗВО дозволяє швидко знайти потрібну інформацію декількома способами. Цей факт підтверджують результати опитувань [<http://surl.li/jzjfs>, с. 3, розділ Д].

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильною стороною за підкритерієм 9.2 є надання всім стейкхолдерам можливості не лише надати свої зауваження й пропозиції до проекту будь-якої ОП, але й отримати зворотний зв'язок від її розробників у вигляді узагальнених результатів громадського обговорення. Сильними сторонами за підкритерієм 9.3 є проста архітектура вебсайту ЗВО, що дозволяє швидко знайти потрібну інформацію декількома способами, а також наявність у вільному доступі силабусів усіх ОК, що забезпечує поінформований вибір здобувачів щодо вступу на ОП і роз'яснює роботодавцям зміст підготовки за нею.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недоліки відсутні за всіма підкритеріями критерію 9.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Одержані факти і докази свідчать, що всі вимоги підкритеріїв критерію 9 виконано повністю, але інноваційні / взірцеві практики при цьому відсутні. ЕГ змушена констатувати, що Національне агентство, запровадивши наявність взірцевих практик, як обов'язкову умову відповідності ОП рівню «А», не надало роз'яснень щодо критеріїв, за якими можна виокремити такі практики. За таких умов ЕГ вважає недоцільним надавати рекомендації для покращання ОП до взірцевого рівня, оскільки вони відобразатимуть особисту думку окремих членів ЕГ. Сильними сторонами ЕГ вважає: надання всім стейкхолдерам можливості не лише подати свої зауваження й пропозиції до проєкту будь-якої ОП, але й отримати зворотний зв'язок від її розробників у вигляді узагальнених результатів громадського обговорення (за підкритерієм 9.2), просту архітектуру вебсайту ЗВО, що дозволяє швидко знайти потрібну інформацію декількома способами, а також наявність у вільному доступі силабусів усіх ОК, що забезпечує поінформований вибір здобувачів щодо вступу на ОП і роз'яснює роботодавцям зміст підготовки за нею (за підкритерієм 9.3).

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>17848 Відповідь ЕГ на зауваження НА.pdf</i>	iiqZP3upyzdTLMagdNlFrdv1ltsZRBRXyomuqmREYk=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Рябцев Геннадій Леонідович

Члени експертної групи

Матвейчук Людмила Олександрівна

Мальонкіна Інна Сергіївна